

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ ПАТ «УКРНАФТА»
від 20.03.2024 № 115

Антимонопольна політика
Публічного акціонерного товариства
«УКРНАФТА»

Київ
2024 рік

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	1
2. Визначення та скорочення.....	2
3. Основні принципи протидії порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.....	3
4. Взаємодія з контрагентами.....	4
5. Практика при проведенні закупівель.....	5
6. Робота із запитами органів Антимонопольного комітету України.....	5
7. Заходи щодо запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції.....	5
8. Консультації з питань дотримання законодавства про захист економічної конкуренції.....	6
9. Виявлення порушень законодавства про захист економічної конкуренції	6
10. Відповідальність.....	7
11. Прикінцеві положення.....	7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Антимонопольна політика публічного акціонерного товариства «УКРНАФТА» (далі – Політика) – внутрішній нормативний документ ПАТ «УКРНАФТА» (далі – Товариство), який встановлює та описує принципи, мету та підходи Товариства з питань дотримання законодавства про захист економічної конкуренції під час здійснення господарської діяльності та заходи протидії порушенням такого законодавства.
- 1.2. Політика є обов'язковим до виконання документом, дія якого поширюється на всі правовідносини як всередині Товариства, так і ззовні.
- 1.3. Норми Політики поширюються на всіх працівників Товариства, а також на третіх осіб, які прямо чи опосередковано перебувають у правовідносинах з Товариством, у тому числі контрагентів, партнерів, представників, посередників, агентів, підрядників тощо.
- 1.4. Всі працівники зобов'язані виконувати закріплені в Політиці положення та задекларовані нею принципи та виконувати взяті Товариством на себе зобов'язання.
- 1.5. Метою розроблення та прийняття Політики є:
 - 1) доведення позиції Товариства щодо неухильного дотримання законодавства про захист економічної конкуренції під час здійснення господарської діяльності;
 - 2) формування у контрагентів, партнерів, представників, посередників, агентів, підрядників Товариства однакового розуміння позиції Товариства щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції;
 - 3) встановлення обов'язку працівників Товариства, які обіймають посади з підвищеними антиконкурентними ризиками, знати та дотримуватись принципів і вимог Політики, а також законодавства про захист економічної конкуренції;
 - 4) утримання від будь-яких дій у конкуренції, що суперечать чесним звичаям у господарській діяльності;
 - 5) формування і підтримка культури постійного дотримання норм професійної етики та положень законодавства про захист економічної конкуренції;
 - 6) зниження ризику порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- 1.6. Політика розроблена із врахуванням Конституції України, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» та внутрішніх нормативних/розпорядчих документів Товариства.
- 1.7. Товариство декларує нульову толерантність до будь-яких проявів протиправної поведінки у конкуренції, сприяє підвищенню рівня комплаєнс-культури серед працівників Товариства та заохочує до дотримання принципів і вимог Політики усіх своїх контрагентів та інших осіб, які прямо чи опосередковано перебувають у правовідносинах з Товариством.
- 1.8. Товариство здійснює свою господарську діяльність відповідно до законодавства, забезпечує повну відповідність своєї діяльності законодавству про захист економічної конкуренції та не намагається здобути комерційні переваги, отримання яких є результатом незаконних, неправомірних або неетичних дій.
- 1.9. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.
- 1.10. Відповідальність за організацію та координацію діяльності з реалізації положень Політики покладається на Уповноваженого з антимонопольної діяльності.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

2.1. У цій Політиці використані терміни та їх визначення, а також такі позначення та скорочення:

Антиконкурентні узгоджені дії – узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Законодавство про захист економічної конкуренції – сукупність законодавчих та інших нормативно-правових актів, які забезпечують державний захист конкуренції у підприємницькій діяльності, обмежують монополізацію виробництва, утворення монопольних структур і об'єднань (крім спеціально визначених державою). Це законодавство ґрунтується на нормах, установлених Конституцією України, і складається із Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Закону України «Про Антимонопольний комітет України», міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших актів законодавства.

Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку – дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Інформація – відомості в будь-якій формі й вигляді та збережені на будь-яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно-, відео-, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь-які інші публічно оголошені чи документовані відомості.

Економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Монополізація – досягнення суб'єктом господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку товару, підтримання або посилення цього становища.

Монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання – становище суб'єкта господарювання на ринку, яке дозволяє йому самостійно або разом з іншими суб'єктами господарювання визначати умови обороту товарів на ринку завдяки тому, що суб'єкт господарювання:

- не має на ринку товару жодного конкурента або не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин;
- є одним із двох чи більше суб'єктів господарювання, що діють на ринку товару, якщо між ними немає конкуренції або є незначна конкуренція, і при цьому вони (разом узяті), не мають на ринку товару жодного конкурента або не зазнають значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

Недобросовісна конкуренція – будь-які дії у конкуренції, що суперечать законодавству України, а також торговим та іншим звичаям у господарській діяльності.

Органи Антимонопольного комітету України – Антимонопольний комітет України, адміністративні колегії Антимонопольного комітету України, Комісія (комісії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, державні уповноважені Антимонопольного комітету України, уповноважені з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, адміністративні колегії територіальних відділень Антимонопольного комітету України.

Товариство – ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА».

Узгоджені дії – укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.

Уповноважений з антимонопольної діяльності – визначена наказом керівництва особа, відповідальна за запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у Товаристві.

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

3.1. Протидія порушенням законодавства про захист економічної конкуренції ґрунтується на таких основних принципах:

- 1) законності;
- 2) публічності та відкритості діяльності;
- 3) відсутності виключень – вимоги Політики розповсюджуються на всіх працівників Товариства, без будь-яких виключень; неприпустимо встановлення привілеїв та імунітетів, які обмежують відповідальність або ускладнюють порядок притягнення до відповідальності працівників Товариства, що порушили законодавство про захист економічної конкуренції;
- 4) інформування про ризики – кожний працівник Товариства зобов'язаний негайно повідомляти про антиконкурентні ризики;
- 5) комплексного використання управлінських, організаційних, інформаційних, соціально-економічних, правових та інших заходів;
- 6) сприяння формуванню у працівників Товариства нульової толерантності до порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
- 7) співпраці у сфері антимонопольної діяльності з органами державної влади, партнерами та клієнтами Товариства, а також з усіма іншими зацікавленими особами;
- 8) невідворотності настання відповідальності – Товариство перевіряє всі повідомлення про відповідні порушення і вирішує питання про притягнення до відповідальності винної особи, незважаючи на посаду, термін роботи, статус в Товаристві тощо, в порядку, встановленому законодавством і внутрішніми нормативними документами. Товариство докладас всіх можливих розумних і законних зусиль для максимально швидкого і невідворотного припинення порушень;
- 9) системності та безперервності діяльності Товариства у сфері протидії порушенням законодавства про захист економічної конкуренції;
- 10) пріоритет заходів щодо попередження (профілактики) порушень законодавства про захист економічної конкуренції;

- 11) моніторингу і контролю впроваджених процедур з протидії порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, їх актуалізація і вдосконалення.
- 3.2. Протидія порушенням законодавства про захист економічної конкуренції здійснюється за такими основними напрямками:
- 1) запобігати порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (профілактика);
 - 2) виявлення, припинення, розкриття і перевірка фактів порушень законодавства про захист економічної конкуренції (боротьба);
 - 3) мінімізації та/або ліквідації наслідків порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- 3.3. Товариство підтримує і пропагує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару/послуги та при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару/послуги на ринку.
- 3.4. Товариство однозначно засуджує та зобов'язується утримуватись від будь-яких дій, що можуть кваліфікуватись органами Антимонопольного комітету України як порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

4. ВЗАЄМОДІЯ З КОНТРАГЕНТАМИ

- 4.1. Товариство прагне вести бізнес з тими діловими партнерами, які мають бездоганну ділову репутацію, займаються законною господарською діяльністю та дотримуються сумлінної конкуренції, взаємодія з якими не несе юридичних, фінансових, репутаційних та інших ризиків.
- 4.2. Постачальники повинні вести бізнес у чесній конкуренції та дотримуватись вимог законодавства про захист економічної конкуренції.
- 4.3. Товариство до встановлення ділових відносин за взаємною згодою проводить перевірку потенційних контрагентів. З цією метою зацікавлені у співпраці з Товариством особи до моменту укладення будь-яких договорів, контрактів, угод з ними надають інформацію щодо своєї діяльності. При цьому враховується готовність (чи відмова) контрагентів дотримуватись цінностей, принципів, вимог Товариства, у тому числі законодавства про захист економічної конкуренції.
- 4.4. При діловому спілкуванні та листуванні Товариство дотримується наступних правил:
- 1) Товариство не допускає використання у внутрішньому та зовнішньому листуванні, документах, презентаціях, публічних заявах та переговорах неоднозначних висловів та застосування категорій оціночного характеру, які можуть бути оцінені як такі, що мають антиконкурентний характер;
 - 2) Товариство не допускає в рамках проведення будь-яких заходів висловлювань, які можуть бути оцінені як посыл або вираження готовності до здійснення антиконкурентних дій;
 - 3) Товариство не допускає в рамках проведення будь-яких заходів обміну інформацією з іншими суб'єктами господарювання, розповсюдження якої являється не допустимим або яка може зашкодити діловій репутації суб'єкту господарювання.
- 4.5. Працівники Товариства можуть звертатись до Уповноваженого з антимонопольної діяльності у випадку виникнення будь-яких питань чи сумнівів щодо відповідності законодавству про захист економічної конкуренції тем обговорених на зустрічі або у листуванні.

5. ПРАКТИКА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЗАКУПІВЕЛЬ

- 5.1. При проведенні закупівель Товариство дотримується вимог законодавства у сфері публічних закупівель, законодавства про захист економічної конкуренції та внутрішніх нормативних/розпорядчих документів Товариства.
- 5.2. При проведенні тендеру Товариство не допускає:
 - 1) проведення переговорів з окремими потенційними учасниками на непрозорих умовах з метою сприяти та допомогти конкретному учаснику у позитивному рішенні за результатами тендеру;
 - 2) залучення потенційного учасника тендеру до підготовки та обговорення тендерної документації за виключенням публічного обговорення умов проведення тендеру (не вважаються залученням до підготовки та обговорення тендерної документації переговори з постачальниками, що здійснюються в межах аналізу ринку);
 - 3) встановлення термінів, та умов, які не дозволяють учасникам якісно підготувати тендерну пропозицію, що може бути використано на користь одного з учасників тендеру;
 - 4) включення до тендерної документації вимоги до продукції/робіт/послуг щодо яких проводиться тендер, або вимог до учасника тендеру, яким відповідає лише один постачальник (виконавець) при наявності конкурентного ринку.
- 5.3. Працівники Товариства можуть звертатись до уповноваженої особи з питань проведення закупівель у випадку виникнення будь-яких сумнівів щодо відповідності процедур закупівель вимогам законодавства та внутрішніх документів Товариства.

6. РОБОТА ІЗ ЗАПИТАМИ ОРГАНІВ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

- 6.1. Всі вхідні запити від органів Антимонопольного комітету України підлягають реєстрації у вхідній кореспонденції Товариства.
- 6.2. Вхідні запити від органів Антимонопольного комітету України направляються до розгляду та опрацювання відповідно до встановленого у Товаристві порядку з одночасним направленням копії такого запиту Уповноваженому з антимонопольної діяльності.
- 6.3. Товариство при отриманні вхідного запиту від органів Антимонопольного комітету України, при необхідності, організовує підготовку необхідних документів у строк, визначений у запиті. Для оформлення відповіді Уповноважений з антимонопольної діяльності може залучати інші структурні підрозділи Товариства.
- 6.4. Запитувана інформація/документи передаються до органів Антимонопольного комітету України не пізніше закінчення робочого дня останнього дня терміну, зазначеного в запиті, або направляються листом засобами поштового зв'язку.

7. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- 7.1. Попередження/профілактика порушень законодавства про захист економічної конкуренції здійснюється шляхом вжиття на постійній основі наступних заходів:
 - 1) формування у працівників Товариства нетерпимості до порушень законодавства про захист економічної конкуренції шляхом:

- проведення навчальних, роз'яснювальних заходів з працівниками відповідних підрозділів;
 - доведення до відома працівників інформації про виявлені факти порушень законодавства про захист економічної конкуренції і відповідні судові рішення;
 - забезпечення кращої обізнаності працівників Товариства про заборонені та потенційно небезпечні практики у галузі законодавства про захист економічної конкуренції;
 - опис видів практик, що мають підвищений ризик і потребують обов'язкового попереднього погодження до їх практичного впровадження;
- 2) визначення посад з підвищеними антиконкурентними ризиками та реалізації додаткових заходів щодо стимулювання дотримання вимог Політики;
 - 3) проведення тренінгів з питань законодавства про захист економічної конкуренції для працівників, які обіймають посади з підвищеними антиконкурентними ризиками;
 - 4) забезпечення працівникам Товариства, а також третім особам, які повідомили про факти/підозри вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, конфіденційності та нерозголошення без їх згоди їх персональних даних, відповідно до вимог законодавства;
 - 5) заборона працівникам Товариства публічно висловлювати пропозиції від імені Товариства, які можуть бути сприйняті як заклики до антиконкурентних узгоджених дій.

8. КОНСУЛЬТАЦІ З ПИТАНЬ ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- 8.1. При наявності у працівників Товариства будь-яких питань, пов'язаних із дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, чи питань щодо трактування положень Політики при виконанні посадових обов'язків, такі працівники можуть ознайомитись з додатком до цієї Політики та звернутися до Уповноваженого з антимонопольної діяльності для отримання необхідної консультації.
- 8.2. При наявності у працівників Товариства інформації про порушення законодавства про захист економічної конкуренції такі працівники можуть направити відповідне звернення до Уповноваженого з антимонопольної діяльності
- 8.3. Звернення має бути направлено в письмовій формі або засобами внутрішньої корпоративної пошти на адресу Уповноваженого з антимонопольної діяльності. Ініціатор звернення повинен додати документи, інформацію та/або факти, які можуть слугувати причиною такого звернення.
- 8.4. За результатами розгляду звернення, Уповноважений з антимонопольної діяльності готує консультацію/висновки щодо ризику або порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції.
- 8.5. Якщо за результатами розгляду звернення, виявлені факти порушення Політики або чинного законодавства, Уповноважений з антимонопольної діяльності може ініціювати проведення службового розслідування.

9. ВИЯВЛЕННЯ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- 9.1. З метою виявлення фактів порушень законодавства про захист економічної конкуренції в Товаристві проводяться такі заходи: службові перевірки; можливість звернення до Уповноваженого з антимонопольної діяльності; моніторинг зовнішніх та внутрішніх джерел інформації з метою виявлення ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- 9.2. Працівник Товариства, якому стало відомо про порушення законодавства про захист економічної конкуренції або який має сумніви щодо дотримання законодавства про захист повинен негайно звернутися до Уповноваженого з антимонопольної діяльності, надавши всю наявну у нього інформацію.
- 9.3. Працівник, який підозрює, що відбулись дії, які спричинили чи можуть спричинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, має звернутися до безпосереднього керівника, до Дирекції з юридичного забезпечення або до Уповноваженого з антимонопольної діяльності на поштову скриньку та повідомити про свої підозри, надавши всю наявну у нього інформацію.
- 9.4. З метою перевірки фактів порушення законодавства про захист економічної конкуренції, Політики, з'ясування обставин вчинення порушення, встановлення причетних осіб можливе проведення службової перевірки. За результатами перевірки встановлюється факт вчинення порушення, визначаються обставини та причини його вчинення, а також умови, що цьому сприяли.
- 9.5. Всі працівники зобов'язані сприяти проведенню службових перевірок в межах своєї компетенції.
- 9.6. Працівники, які проводять службову перевірку, зобов'язані не розголошувати отриману інформацію, окрім випадків, прямо передбачених законом.
- 9.7. Товариство має право надати органам Антимонопольного комітету України чи судовим органам наявні матеріали, зібрані в ході проведення службової перевірки.

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- 10.1. Усі працівники Товариства несуть відповідальність за порушення вимог Політики відповідно до законодавства.
- 10.2. Товариство залишає за собою право в порядку, передбаченому законодавством, припинити будь-яку співпрацю з особою, яка вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 11.1. Політика не охоплює усі ситуації та вимоги, яких слід дотримуватися, однак вона містить найважливіші з них.
- 11.2. Зміни та доповнення до Політики затверджуються Наглядовою Радою Товариства, шляхом введення в дію нової редакції Політики. Прийняття нової редакції Політики автоматично призводить до припинення дії попередньої.
- 11.3. Працівники Товариства, які обіймають посади з підвищеними антиконкурентними ризиками, зобов'язані ознайомитися та неухильно дотримуватися вимог цієї Політики.

Керівники структурних підрозділів ознайомлюють підлеглих працівників з цією Політикою.

- 11.4. У разі невідповідності будь-якої частини Політики законодавству України, у тому числі в разі прийняття нових нормативно-правових актів або удосконалення чинних, Політика діє лише в тій частині, що не суперечитиме законодавству України.
- 11.5. До Політики можуть бути внесені зміни та доповнення з урахуванням практичного досвіду діяльності Товариства та змін законодавства.
- 11.6. Товариство забезпечує постійний відкритий доступ до Політики шляхом розміщення її на власному веб-сайті.

ДОДАТОК

до Антимонопольної політики Публічного акціонерного товариства «УКРНАФТА»

До основних порушень законодавства про захист економічної конкуренції відносять:

- Антиконтурентні узгоджені дії;
- Зловживання монополюним (домінуючим) становищем;
- «Інформаційні» порушення;
- Недобросовісна конкуренція.

Нижче наведено перелік основних дій, що можуть кваліфікуватись як порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Антиконтурентні узгоджені дії:

Антиконтурентні узгоджені дії - укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товару.

Що це таке? Компанії домовляються між собою про те, які ціни вони встановлять на свої товари чи послуги, або які умови угоди будуть або не будуть діяти на ринку.

Приклад:

Змова на ринку роздрібною реалізації пального: У 2016 та 2019 роках Антимонопольним комітетом України до відповідальності за антиконтурентні узгоджені дії були притягнені кілька суб'єктів господарювання - власників мереж АЗС. Дії цих суб'єктів полягали у встановленні та підтриманні на інформаційних табло стаціонарних АЗС подібних між собою роздрібних цін на нафтопродукти, що в свою чергу призвело до обмеження конкуренції на ринках роздрібною торгівлі високооктановими бензинами та дизельним паливом.

Подібні домовленості за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, оскільки вони обмежують конкуренцію та можуть призвести до збільшення цін для споживачів. Органи Антимонопольного комітету України мають за мету запобігти таким угодам та забезпечити ефективну конкуренцію на ринку.

Обмеження виробництва, ринків товарів, техніко-технологічного розвитку, інвестицій або встановлення контролю над ними

1. Обмеження виробництва:

Що це таке? Домовленості між компаніями щодо обмеження обсягів виробництва, розділу ринків або інших факторів, пов'язаних із виробництвом товарів чи послуг.

Приклад:

Поділ виробничих квот: Дві компанії можуть домовитися, щоб кожна виробляла певну кількість товарів, не конкуруючи між собою на цьому певному ринку.

2. Обмеження ринків товарів:

Що це таке? Угоди між компаніями, спрямовані на обмеження конкуренції шляхом поділу ринків збуту чи визначення конкретних територій діяльності.

Приклад:

Географічний поділ ринку: Кілька компаній можуть домовитись про те, яка з них буде продавати свої товари в певному географічному регіоні.

3. Обмеження техніко-технологічного розвитку:

Що це таке? Угоди, спрямовані на обмеження розвитку нових технологій або уповільнення інновацій.

Приклад:

Домовленості про не використання нових технологій: Кілька компаній можуть домовитись, щоб не конкурувати одна з одною з використанням нових технологій.

4. Обмеження інвестицій:

Що це таке? Угоди чи домовленості, спрямовані на обмеження інвестицій в конкретні сектори чи компанії.

Приклад:

Угода про не інвестування в конкуруючі підприємства: Кілька компаній можуть домовитись не інвестувати в підприємства, які конкурують із ними на ринку.

5. Встановлення контролю над виробництвом, ринками товарів, техніко-технологічним розвитком, інвестиціями:

Що це таке? Угоди або домовленості, спрямовані на отримання або утримання контролю над важливими аспектами господарювання, такими як виробництво, збут на ринку, розвиток технік і технологій, або інвестиції в певні сектори економіки.

Приклад:

Контроль над виробництвом та ринками: Декілька компаній може укласти угоду про об'єднання своїх зусиль для здійснення контролю над виробництвом і збутом товарів на певному ринку, створюючи таким чином умови монопольного контролю.

Встановлення подібних обмежень чи контролю, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, оскільки може призвести до обмеження конкуренції, утворення монопольного становища та призведе до негативних наслідків для інших учасників ринку та споживачів, а у випадку обмеження техніко-технологічного розвитку конкуренція втрачає одну зі своїх основних функцій – створення нових ринків.

Розподіл ринків чи джерел постачання

Що це таке? Домовленості між компаніями щодо того, які конкретні товари чи категорії товарів кожна з них буде виробляти чи продавати, уникаючи конкуренції в певних сегментах ринку.

Приклад:

Розділ асортименту виробництва: Дві компанії домовляються, що одна буде спеціалізуватися на виробництві електроніки, а інша - на виробництві побутових товарів, тим самим уникавши прямої конкуренції за певним асортиментом товарів.

Подібний розподіл ринків за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення оскільки можуть порушувати принципи конкуренції та вести до обмеження вибору для споживачів.

Усунення з ринку або обмеження доступу на ринок(виходу з нього) інших суб'єктів господарювання

Що це таке? Дії або угоди, спрямовані на виключення конкурентів з ринку або утруднення їхнього входження, щоб отримати перевагу на ринку.

Приклад:

Ексклюзивні угоди з постачання: Компанія може укласти угоду з постачальником, яка передбачає виключення інших конкурентів з отримання тих самих товарів або послуг, що може обмежити їхній доступ на ринок.

Такі дії, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення оскільки можуть порушувати принципи вільної конкуренції та призводити до створення монопольного становища.

Застосування різних умов до рівнозначних угод

Що це таке? Практика надання різних умов або угод різним суб'єктам господарювання, хоча їхні позиції або обставини є або можуть бути схожими чи рівнозначними.

Приклад:

Дискримінація в цінах: Компанія може пропонувати одній групі клієнтів більш вигідні умови (нижчі ціни, кращі умови поставки), в той час як інші суб'єкти господарювання, які знаходяться в схожому положенні, отримують менш вигідні умови.

Така дискримінація, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення, оскільки може порушувати принципи справедливої конкуренції, створювати некоректні умови для конкурентів та призводити до надання переваг в конкурентній боротьбі.

Нав'язування додаткових зобов'язань, які не стосуються предмета угоди, або зв'язування товарів або умов угоди

Що це таке? Дії, коли одна сторона угоди намагається нав'язати іншій стороні додаткові зобов'язання або зв'язує предмет угоди з іншими умовами, які не мають прямого відношення до основної суті угоди.

Приклад:

Нав'язування додаткових послуг: Постачальник товарів може намагатися нав'язати покупцеві непотрібні послуги чи умови, які не пов'язані з основним товаром, що може створювати нерівноправні умови в угоді та призводити до погіршення конкурентного становища такого покупця або до ущемлення інтересів споживача.

Такі практики, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення, оскільки можуть порушувати принципи чесної та прозорої угоди, можуть призводити до неправомірного обману та позначати на умовах конкуренції.

Суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання на ринку без об'єктивно виправданих на те причин

Що це таке? Дії, спрямовані на суттєве ускладнення або обмеження можливостей інших суб'єктів господарювання на ринку, не маючи об'єктивних підстав для таких обмежень.

Приклад:

Встановлення «хижацьких цін»: Компанія, що контролює важливий ресурс, встановлює дуже високі ціни на свій товар чи послугу, знаючи, що інші суб'єкти господарювання не мають інших варіантів і змушені придбати його за цими завищеними цінами.

Подібні практики, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення, оскільки можуть порушувати принципи конкуренції та/або, обмежувати рівноправний доступ до ринку.

Маніпуляція із конкурсними заявками або спотворення результатів торгів, аукціонів, конкурсів, тендерів

Що це таке? Домовленості між суб'єктами господарювання з метою впливу на результати конкурентних процесів, таких як торги, аукціони, конкурси чи тендери, з метою отримання неправомірних вигод.

Приклад:

Фальшиві торгові заявки: Кілька конкурентів узгоджують свої заявки на торгах для завищення цін чи отримання угоди.

Такі узгоджені дії, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення, оскільки можуть призвести до спотворення конкуренції та збиткового впливу на результати конкурентних процесів.

Зловживання монополюним (домінуючим) становищем:

Зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку - дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку (частка на ринку товару перевищує 35 відсотків), що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Несправедливі ціни та договірні умови

Що це таке? Установлення цін або договірних умов на товари чи послуги, які є несправедливими для інших учасників ринку та порушують принципи конкуренції.

Приклад:

Ціновий дискримінаційний підхід: Монополіст встановлює різні ціни для різних покупців, не обґрунтовуючи це реальними обставинами чи витратами, що створює нерівні умови для різних конкурентів на ринку.

Такі дії, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення оскільки можуть призвести до порушення принципів чесної конкуренції та надання переваги домінуючому суб'єкту господарювання, обмеження вибору для споживачів, утворення нерівних умов на ринку та негативно впливати на конкурентів, знижуючи їхню здатність ефективно конкурувати.

Дискримінаційні ціни (застосування різних цін до рівнозначних угод) та умови

Що це таке? Практика встановлення різних цін чи умов для аналогічних чи рівнозначних угод з різними суб'єктами господарювання без об'єктивного обґрунтування цих відмінностей.

Приклад:

Диференційовані умови постачання: Виробник програмного забезпечення може встановити різні ціни для свого програмного продукту для різних клієнтів. Однак умови ліцензування та обсяги послуг можуть залишатися однаковими. Така практика може викликати нерівноправне ставлення до різних користувачів, порушуючи принципи справедливої конкуренції та рівності умов на ринку.

Зв'язування товарів (обумовлення прийняття зобов'язань, що стосуються договору) умов додаткових, що не предмета

Що це таке? Практика встановлення умов, при яких сторони угоди, яка має монопольне становище на ринку, змушують своїх партнерів приймати додаткові зобов'язання чи умови, що не пов'язані з основним предметом угоди, використовуючи свою монопольну позицію.

Приклад:

Монопольні умови: Компанія з монопольним становищем може вимагати від своїх партнерів, які залежать від її продукції, прийняття угод з додатковими зобов'язаннями або послугами, що не мають прямого відношення до основного товару.

Обмеження виробництва, ринків або технічного розвитку;

Що це таке? Дії, спрямовані на штучне обмеження обсягів виробництва, ринків або технічного розвитку, з метою утримання чи зміцнення монопольного становища на ринку. *(Порушення дуже схоже на порушення описане в розділі антиконкурентних узгоджених дій вище за винятком того, що в цьому випадку – це дії суб'єкта господарювання чи групи таких суб'єктів, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку).*

Приклад:

Обмеження виробництва: Монополіст може вчиняти дії щодо обмеження обсягів виробництва чи постачання, з метою збереження високих цін і витрат для конкурентів.

Відмова від реалізації або придбання товару;

Що це таке? Ситуація, коли суб'єкт господарювання відмовляється реалізувати свій товар чи придбати товар від іншого суб'єкта, що може бути спрямовано на обмеження конкуренції чи встановлення неправомірних умов.

Приклад:

Відмова в постачанні: Компанія, яка займає монопольне становище, може відмовити постачальникам у входженні в угоду чи умовити їх прийняти невідгідні умови, створюючи перешкоди для конкурентів.

Ексклюзивні угоди про придбання або продаж товарів;

Що це таке? Угоди, які укладає суб'єкт господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку з іншими сторонами, забороняючи їм придбавати чи продавати товари іншим суб'єктам господарювання, створюючи обмеження для конкуренції на ринку.

Приклад:

Монопольний договір з єдиним дистриб'ютором: Монополіст може укласти угоди з єдиним дистриб'ютором, який має виключне право на продаж та реалізацію його товарів на певній території чи визначеному колу осіб.

Суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання;

Що це таке? Дії, спрямовані на унеможливлення або суттєве ускладнення можливостей інших суб'єктів господарювання конкурувати на ринку без наявності об'єктивно виправданих причин.

Приклад:

Маніпуляція ринковими ресурсами: Компанія може маніпулювати ринковими ресурсами, такими як додаткові постачання сировини або розташування торговельних точок, щоб суттєво ускладнити можливості конкурентів входити на ринок.

Створення перешкод входу на ринок (виходу з ринку) чи усунення з ринку інших суб'єктів господарювання;

Що це таке? Дії, спрямовані на утворення перешкод для нових суб'єктів господарювання, які хочуть ввести свої товари чи послуги на ринок, або на витіснення існуючих учасників з ринку.

Приклад:

Демпінгове ціноутворення: Монополіст може використовувати демпінг (продаж товарів за цінами, нижчими від контрактних на товарних ринках, за умови, що низький рівень ціни не зумовлюється відповідним рівнем витрат на виробництво цього товару) для того, щоб усунути конкурента з ринку.

Довідково: Як ми можемо бачити приклади антиконкурентних узгоджених дій значною мірою відповідають переліку дій, що визнаються зловживанням монопольним (домінуючим) становищем. Такі дії кваліфікуються в залежності від того, чи до таких дій вдається один чи кілька суб'єктів господарювання та чи наявні у когось з них ознаки монопольного (домінуючого) становища. У переліку дій, що визнаються зловживанням монопольним (домінуючим) становищем не згадується лише порушення у вигляді Розподілу ринків чи джерел постачання, оскільки такий розподіл передбачає домовленість або іншу форму координації між щонайменше двома сторонами.

Санкції Антимонопольного комітету України за антиконкурентні узгоджені дії та зловживання монопольним (домінуючим) становищем:

За порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій або зловживання монопольним (домінуючим) становищем накладаються штрафи у розмірі **до десяти відсотків** доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Довідково: У разі притягнення Товариства до такого роду відповідальності максимальний розмір штрафу може сягати кількох мільярдів гривень.

«Інформаційні» порушення:

Неподання інформації Антимонопольному комітету України, у встановлені Комітетом чи нормативними актами строки

Що це таке? Відмова або затримка в поданні необхідної інформації Антимонопольному комітету України у визначені строки, які встановлені самим Комітетом (його Територіальним відділенням) чи нормативними актами.

Приклад:

Ненадання або несвоєчасне надання відповіді на вимогу: Підприємство не надало зовсім, або надало запитувану Комітетом інформацію поза межами встановленого терміну.

Подання інформації в неповному обсязі Антимонопольному комітету України, у

Що це таке? Подання не повного обсягу запитуваної інформації Антимонопольному комітету України у визначені строки.

Приклад:

встановлені Комітетом чи нормативними актами строки

Неповна відповідь на вимогу Комітету: Підприємство надало відповіді не на усі питання вимоги або надало неповну інформацію на такі запитання вимоги.

Подання недостовірної інформації Антимонопольному комітету України

Що це таке? Подання Комітету інформації, яка не відповідає дійсності (недостовірна/спотворена/неправдива).

Приклад:

Вказання занижених обсягів виробництва: Підприємство подає недостовірну інформацію про свої обсяги виробництва, намагаючись зменшити свою частку на ринку та уникнути можливого поглибленого дослідження своєї діяльності з боку Комітету.

Санкції Антимонопольного комітету України за «інформаційні» порушення:

За порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді неподання, несвочасного подання, подання неповної інформації у встановлені Антимонопольним комітетом строки чи подання недостовірної інформації Антимонопольному комітету накладаються штрафи у розмірі **до одного відсотку доходу** (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Довідково: У разі притягнення Товариства до такого роду відповідальності максимальний розмір штрафу може сягати кількох сотень мільйонів гривень

Недобросовісна конкуренція:

Неправомірне використання імені, комерційного (фірмового) найменування, торговельної марки (знака для товарів і послуг), рекламних матеріалів, оформлення упаковки товарів і періодичних видань, інших позначень без дозволу (згоди) суб'єкта господарювання, який раніше почав використовувати їх або схожі на них позначення у господарській діяльності.

Що це таке? Використання ідентифікаційних елементів (найменувань, логотипів, знаків тощо), що належать іншому суб'єкту господарювання, без його згоди.

Приклад:

Копіювання логотипу: Компанія використовує логотип, який схожий на логотип вже існуючого бренду, з метою плутати споживачів та виграти їхню увагу.

Поширення неповних та/або неточних та/або неправдивих даних: про походження товару, виробника, продавця; спосіб виготовлення; джерела та спосіб придбання, реалізації; кількість, комплектність; споживчі властивості, характеристики, придатність до застосування; якість, стандарти; ціну і знижки на них тощо.

Що це таке? Розповсюдження інформації, яка не відображає дійсності, про походження товару, виробника, продавця, або стосується інших характеристик товарів чи послуг.

Приклад:

Фальшиві характеристики товару: Реклама товару містить неправдиві властивості чи характеристики, щоб залучити більше покупців.

Такі дії, за певних умов, можуть бути визнані органами Антимонопольного комітету України як порушення оскільки можуть вводити споживачів в оману та надавати неправомірних переваг у конкуренції.

Санкції Антимонопольного комітету України за недобросовісну конкуренцію:

За порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції накладаються штрафи у розмірі **до п'яти відсотків доходу** (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Довідково: У разі притягнення Товариства до такого роду відповідальності максимальний розмір штрафу може сягати кількох мільярдів гривень